

Romeinen 10

(overzicht)

Thema van Romeinen 10:

GODS GERECHTIGHEID IS VOOR EENIEDER DIE GELOOFT

Inleiding

In Romeinen 9 – 11 schetst Paulus het wereldomvattende plan van God met betrekking tot de Joden en de niet-Joden. Hij laat zien hoe de onderscheiden wijzen van Gods voorzienigheid (Gods hand in de uitvoering van zijn plan) ten opzichte van Joden én niet-Joden op elkaar inwerken en zo juist zijn heilsplan bevorderen.

Het doel van Romeinen 9 – 10 is om de waarheid uiteen te zetten met betrekking tot de ongehoorzaamheid van Israël. De verwerping van het natuurlijke of nationale volk van Israël en de roeping van mensen uit de niet-Joodse volken (de heidenen) is om verschillende redenen de waarheid:

- Het was niet strijdig met de grote verbondsbelofte van God, want God heeft de soevereine (vrije) beschikking om uit te kiezen wie Hij wil en te verharden wie Hij wil (9:6-24).
- Het werd duidelijk voorzegd in hun eigen geschriften, het Oude Testament (9:25-29; 10:18-21). Israël kan niet verontschuldigd worden: zij hebben zelf het evangelie gehoord en zij kenden ook Gods plan met betrekking tot “de heidenen” (de niet-Joods volken). Niet alleen de profeten (cf. Jesaja 10:20-22), maar ook Jezus (cf. Matteüs 8:11-12; 21:42-44) waarschuwde hen tevoren voor de situatie, zoals die nu bestaat. Nu beschrijft Paulus deze situatie in zijn brief aan de Romeinen.
- Verlossing en leven was destijds, vóór de eerste komst van Christus toegankelijk en dichtbij voor het natuurlijke volk van Israël, evenals het nu, ná de eerste komst van Christus toegankelijk is voor iedereen, Jood en niet-Jood (10:5-8).
- Verlossing was in het Oude Testament en is in het Nieuwe Testament door geloof alleen (cf. Genesis 15:6; Galaten 3:6-9,26-29). Mensen worden verworpen door hun ongeloof en aangenomen door hun geloof (9:9:30-33; 10:1-4,11,17). Vooral Romeinen 10 spreekt over Israëls tekort:
  - hun ijver was zonder verstand (kennis) (10:2-3);
  - zij hebben aan het evangelie geen gehoor gegeven (10:16-18);
  - zij volhardden in hun ongehoorzaamheid en tegenspreken ten spijten van Gods geduld (10:21);
  - verlossing is nog steeds beschikbaar voor Joden en voor niet-Joden (heidene) – maar alleen door met het hart te geloven en met de mond te belijden dat Jezus Christus de Verlosser en Heer is (10:9-10). Er is vanaf de eerste komst van Christus geen onderscheid meer tussen Jood en niet-Jood (heidene). Omdat Jezus Christus Heer is over allen, behoort het evangelie ook aan alle mensen zonder onderscheid verkondigd te worden. Iedere Jood of niet-Jood die door geloof de naam van de Here aanroept, zal behouden worden (10:12-13; cf. Handelingen 15:7-9).

Indeling

Eigen gerechtigheid door de wet versus Gods gerechtigheid door het geloof (10:1-13)

In dit gedeelte contrasteert Paulus de gerechtigheid die Joden menen te verwerven door werken van de wet te doen, met de gerechtigheid die Christus verworven heeft en verkregen wordt door geloof in Christus en zijn volbrachte verlossingswerk.

Gods soevereiniteit en onze verantwoordelijkheid (10:1)

Hoewel het Gods soevereine voorrecht blijft te verlossen wie Hij wil en te verharden wie Hij wil (Romeinen 9), mag dit *niet* ons zorg voor verloren mensen onder de Joden (en niet-Joden) bepalen. Uitverkiezing is Gods voorrecht, maar verkondiging van het evangelie is onze taak.

Menselijke (vleselijke) ijver is nutteloos (10:2-3)

De ijver van het natuurlijke volk van Israël voor gerechtigheid door de werken van de wet was zonder kennis.

Het natuurlijke of nationale volk van Israël onderwierp zich niet aan de gerechtigheid die God vereiste, verwierf en aanbood (10:3).

Het einde of het doel (Grieks “telos”) van de wet (10:4-5)

Er zijn twee mogelijke vertalingen:

- Christus is “het einde” van de wet (als een door Joden en andere wettische mensen vermeende weg tot rechtvaardiging ofwel verlossing), opdat er rechtvaardiging is voor een ieder, die gelooft. Want Mozes schrijft: De mens die de gerechtigheid naar de wet doet, zal daardoor (het nieuwe leven) leven”.
Rechtvaardiging (verlossing) door de werken van de wet was alleen Gods principe vóór de zondeval, maar nooit daarna. In het Oude Testament waren werken van de wet nooit een basis voor rechtvaardiging (verlossing). Het principe van Mozes (Leviticus 18:5) was alleen een principe van rechtvaardiging in de staat van zondeloosheid, nooit een principe van rechtvaardiging in de staat van de zondeval. Wel was het een principe van Gods welgevallige goedkeuring in de staat van gerechtigheid (zo ook in de context van Leviticus 18:5).
- Christus is “het doel” van de (hele oudtestamentische) wet, opdat er rechtvaardiging is voor eenieder die gelooft. Want Mozes schrijft dat de gerechtigheid naar de wet (is): De Mens, die (het) doet, zal daardoor (het nieuwe leven) leven.
Het doel van de oudtestamentische wet was voorbereiding voor de komst van de Messias, voorbereiding voor zijn verlossingswerk en voorbereiding voor het kunnen leven van het nieuwe leven, namelijk leven uit liefde (cf. Deuteronomium 6:5; Leviticus 19:18; Matteüs 22:37-39). Christus is de betekenis en wezenlijke inhoud van de hele oudtestamentische openbaring. Christus alleen is die ene Mens die de rechtseis van God volkomen heeft vervuld. Hij heeft door zijn leven en zijn sterven alle vereisten van Gods wet vervuld (Matteüs 5:17; Efeziërs 2:15; Kolossenzen 2:14). Daarmee heeft Hij de eeuwige rechtvaardiging of verlossing voor zijn mensen (de gelovigen) verdiend en waarborgt Hij dit eeuwige leven (Hebreeën 5:8-9).

De moeilijke taak om de rechtseis van God te vervullen was en is niet de taak van mensen (10:6-7)

- Romeinen 10:4-5 beschrijft de rechtvaardige staat die Christus heeft verdiend. Romeinen 10:6-7 beschrijft diezelfde rechtvaardige staat die de gelovige uit vrije genade door het geloof (en niet door inspanning om de wet te onderhouden) verkrijgt.
- Paulus verkondigt de nieuwtestamentische waarheid in oudtestamentische begrippen. Dat kan hij doen omdat de weg tot rechtvaardiging of verlossing in zowel het Oude Testament als het Nieuwe Testament dezelfde is. Dat heeft Paulus reeds vastgesteld (1:17; 3:21-22; 4:1-3).
Mozes gaf kort voordat zij het Beloofde Land zouden binnengaan instructies aan Israël. God zou zijn vervloekingen laten komen over hen die ongehoorzaam zijn (Deuteronomium 27:9-26) en zijn zegeningen doen komen over hen die gehoorzaam zijn (Deuteronomium 28:8-14). Dan zegt Mozes de woorden die Paulus aanhaalt (Deuteronomium 30:11-13). Met deze woorden benadrukt Mozes dat de wet aan Israël gegeven werd *in de context van genade* en dat het Beloofde Land Gods gift uit genade aan hen was. De rechtvaardiging was nooit een product van eigen gerechtigheid of inspanning om de wet te onderhouden (cf. Deuteronomium 8:17-18; 9:4-6), maar wordt geschonken aan hen die geloven (Hebreeën 4:1-3a).
Wat Paulus met deze aanhaling van Mozes woorden wil zeggen is, dat de moeilijke taak om de rechtseis van God te vervullen nooit de taak van mensen is. Christus vervulde deze moeilijke taak! Christus was God en nam de menselijke natuur aan (Johannes 1:14), leed de verschrikkingen van de hel in onze plaats (Matteüs 27:46) en stierf als een zoenoffer voor onze zonden (3:25), opdat wij door het geloof rechtvaardig verklaard kunnen worden. Christus stond op uit de dood, opdat wij door het geloof een nieuw leven konden leven (6:4). Christus voer op naar de hemel en zit aan de rechterhand van God, opdat wij een Heer (Koning) hebben die onze verlossing vanaf het begin (bij onze wedergeboorte, rechtvaardiging) tot aan het eind (bij zijn wederkomst, de opstanding van onze lichamen) bewerkt en garandeert (Filippenzen 1:6).
- Een menselijke poging van onze kant om naar de hemel te gaan om Christus naar beneden te halen, zou een ontkenning zijn van de realiteit en waarde van zijn menswording (incarnatie). En een menselijke poging om in het graf neer te dalen om Christus uit de doden te doen opkomen, zou een ontkenning zijn van de ware aard en betekenis van zijn opstanding. De mens kan geen enkele bijdrage leveren aan zijn verlossing! Christus werd overgeleverd om onze overtredingen en werd opgewekt om onze rechtvaardiging (4:25)!

Het woord dat geloof vraagt en ontlokt was en is nog steeds toegankelijk en dichtbij (10:8)

- Paulus haalt Deuteronomium 30:14 aan: “Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart (om het te volbrengen)”.
- Paulus denkt aan het “woord” als de genadige beloften en vermaningen in Deuteronomium (Deuteronomium 5:6; 6:4-9; 7:7-9; 10:12-13; 11:13-15,22-25; 18:15-18; 26:16-19; 28:1-14) die geloof als antwoord vroeg en ook geloof ontlokte. De woorden in Deuteronomium werden *in de context van genade* gegeven (Israël was reeds Gods verlost volk doordat God hen uit het slavenhuis geleid had) en *niet in de context van werken* gegeven (Israël hoefde niet de wet te onderhouden om Gods gerechtigde volk te worden)!
- Paulus legt dit “woord” verder uit als “het woord des geloofs, dat wij prediken”. Niet alleen Gods Woord, zoals geopenbaard in het Oude Testament (bv. in Deuteronomium), maar ook Gods Woord, zoals geopen-

baard in het Nieuwe Testament (bv. door de prediking van het evangelie) is “het woord des geloofs”, d.w.z. is Gods Woord dat geloof als een antwoord vraagt en ontlokt om een verlossend (rechtvaardigend) effect op mensen te hebben! Gods weg tot rechtvaardiging of verlossing is één en dezelfde weg in zowel het Oude als het Nieuwe Testament. Gods Woord was dichtbij zijn mensen gedurende de oudtestamentische periode, in hun hart en op hun lippen (Israël was reeds Gods volk en kenden zijn genadige beloften en vermaningen). Gods Woord is ook dichtbij zijn mensen gedurende de nieuwtestamentische periode, in hun hart en op hun lippen (de christenen te Rome waren reeds Gods volk en kenden het evangelie). “Het woord des geloofs” is “het woord dat Christus spreekt” (10:17) door de mensen die Hij uitzendt en dat het evangelie in het hart en mond van mensen brengt.

Rechtvaardiging (behoudenis) is alleen door geloof in het hart, dat tot uiting komt in belijden met de mond (10:9-10)

- De aanhaling van Mozes (Deuteronomium 30:14) is waar in zowel het Oude Testament als het Nieuwe Testament, omdat als mensen met hun mond belijden: “Jezus is Heer” en met hun hart geloven dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zij behouden zullen worden. Want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis.
- Paulus gebruikt in vers 9 de volgorde: “mond-hart” in navolging van Deuteronomium 30:14 en in vers 10 de volgorde “hart-mond” als aanduiding van de natuurlijke volgorde: een mens belijdt pas met zijn mond als dat reeds in zijn hart aanwezig is (cf. Matteüs 12:34).
- De gerechtigheid (verlossing) van God wordt alleen verkregen door geloof in je hart en dat leidt tot belijden met je mond.
- Geloven met het hart. Het “hart” is de centrum of spil waar alles in het menselijk leven om draait (verstand, emoties en wil) (Spreuken 4:23). Geloven dat God hem uit de doden heeft opgewekt is essentieel. Het is juist de opstanding van Christus dat bewijst dat hij de Heer is (Efeziërs 1:20-23; Filippenzen 2:9-11). Jezus is Heer. “Heer” (Grieks: kurios) heeft de meest verheven betekenis, namelijk Jezus Christus is God! Reeds in Romeinen 9:5 zegt Paulus, “Christus is boven alles *God*”. Het bereiden van de weg van de HERE (Hebreeuws: JaHWeH) (Jesaja 40:3) wordt vervuld in het bereiden van de weg van de Heer (Grieks: Kurios) Jezus Christus (Marcus 1:3).
- Belijden met de mond. Geloven en belijden hebben niet dezelfde functie of effectiviteit met betrekking tot verlossing of rechtvaardiging. “Belijden zonder geloven” is tevergeefs (Matteüs 7:21-23); “geloven zonder belijden” is onecht (Matteüs 10:32). “Geloven en belijden” is natuurlijk (Handelingen 4:20); ze behoren samen (Matteüs 10:32; Johannes 12:42; 1 Timoteüs 6:12; 1 Johannes 4:15). Belijden met de mond is evenals goede werken het bewijs dat er oprecht geloof in het hart is (Efeziërs 2:8-10; Jakobus 2:17).
- Geloven tot gerechtigheid en belijden tot behoudenis. “Gerechtigheid” en “behoudenis” zijn synoniemen, omdat behoudenis in vers 9 het product is van zowel belijden als geloven. De behoudenis dat in het hart zijn oorsprong heeft, komt tot uiting in de mond. “Behoudenis” (verlossing) is een synoniem voor “gerechtigheid (rechtvaardiging)”. Geloof leidt inderdaad tot rechtvaardiging (4:5), dus tot behoudenis van Gods eeuwige toorn (1:16; 5:9-10). De “gerechtigheid” kan alleen de gerechtigheid zijn waarover Paulus in de brief aan de Romeinen schrijft, de gerechtigheid die rechtvaardig maakt. “Gerechtigheid” betekent hier hetzelfde als “behoudenis of verlossing”. “Geloven” is het instrument of het middel van gerechtigheid tot rechtvaardiging. “Belijden tot behoudenis” kan niet een belijden betekenen dat het geloof in het hart uitsluit (10:9; Efeziërs 2:8). Maar de nadruk ligt wel op het belijden met de mond als een bevestiging en bekrachtiging van het geloven met het hart (2 Korintiërs 4:13).

Belofte van zekerheid in zowel het Oude als het Nieuwe Testament (10:11)

Paulus herhaalt hier de aanhaling uit Jesaja 28:16 in Romeinen 9:33. Maar hij voegt nu het woord “allen” daaraan toe: *Allen* die op Christus zijn geloof bouwen, zullen nooit beschaamd uitkomen.

Er is in de wijze van rechtvaardiging (verlossing) geen onderscheid tussen Jood en niet-Jood (10:12-13)

- Omdat er geen onderscheid is in de wijze van rechtvaardiging (verlossing) voor Jood en niet-Jood, kan Paulus “allen” toevoegen in vers 11: Niemand die zijn vertrouwen stelt in Jezus Christus, zal ooit beschaamd uitkomen!
- Dit was een moeilijke waarheid voor de Joden (en Joodse gelovigen) om te slikken. Zegt Paulus werkelijk dat zij, de uitermate bevoorrechte nakomelingen van Abraham, in Gods ogen niets beter te zijn dan de niet-Joden?
- Dit is ook nog steeds een moeilijke waarheid voor veel christenen uit de niet-Joden om te accepteren. Vele boeken zijn geschreven die beweren dat het natuurlijke volk van Israël of de Joden nog steeds Gods uitverkoren volk zijn; de objecten van Gods vreugde zijn; en dat er voor hen nog een heerlijke toekomst wacht. Deze theorieën worden meestal op het Oude Testament gebaseerd. Maar het overweldigende licht van de nieuwtestamentische openbaring leert ondubbelzinnig dat er vanaf de eerste komst van Christus geen onderscheid meer is tussen het natuurlijke volk van Israël en de andere, niet-Joodse volken. In de oudtestamentische periode werden mensen uit het natuurlijke volk van Israël alleen behouden door geloof in de komende Messias (cf. Genesis 15:6; Galaten 3:6-9) en de anderen werden verworpen (Jesaja 1:9; 10:20-23; Hosea 1:6,9). Ook de niet-Joden die aan Gods genadeverbond vasthielden, hoorden bij Gods

volk (Jesaja 56:1-8). In de nieuwtestamentische periode worden niet alleen Joden maar ook de niet-Joden alleen behouden door geloof in de gekomen Messias en toegevoegd aan Gods ene en enige volk (Romeinen 1:17; 2:11; 3:10-18,22-24,29-30; 4:9-12; 5:18-19; 9:24; 10:12; 11:32; 1 Korintiërs 7:19; Galaten 3:9,29; 5:6; 6:15; Efeziërs 2:14-18; 3:2-6; Kolossenzen 3:11).

- Dat er geen onderscheid meer is, blijkt ook uit de woorden: Eén en dezelfde is Heer over allen, rijk voor allen, die Hem aanroepen; want *allen* die de naam des Heren aanroepen, zullen behouden worden. Dit gold tijdens de oudtestamentische periode (Joël 2:32) en geldt nog steeds gedurende de nieuwtestamentische periode (Handelingen 2:21; Romeinen 10:13). Er is maar één ware en enige levende God en hij is de God van zowel Joden die geloven als niet-Joden die geloven (3:29). Hij heeft zich geopenbaard als de Heer Jezus Christus die over allen en alles Koning is in Gods koninkrijk (Matteüs 28:18; Efeziërs 1:20-23; Openbaring 17:14). God is rijk (Haggai 2:8; Psalm 50:10-12) en zegent zijn kinderen met zijn rijke zegeningen in en door Jezus Christus (Efeziërs 1:3; 2:7). In Christus woont de volheid van God lichamenlijk (Kolossenzen 2:9). Uit de volheid van Christus ontvangen de gelovigen genade op genade op genade; onophoudelijk, zoals de golven die naar het strand blijven rollen (Johannes 1:16-17).
- Het evangelie moet dus aan alle mensen verkondigd worden – aan Joden en aan niet-Joden, opdat ook zij behouden kunnen worden.

Israël is verantwoordelijk voor zijn verwerping. Zijn verwerping was niet willekeurig (10:14-21)

In dit gedeelte stelt Paulus de Joden in staat van beschuldiging. Omdat het geloof bij het natuurlijke volk van Israël afwezig is, is Israël volledig verantwoordelijk voor zijn verwerping door God. De verwerping van het deel van Israël dat niet gelooft, is niet willekeurig.

De historische volgorde van het proces van verlossing vanuit de mens gezien (10:14-15a; cf. Efeziërs 1:13)

- De serie word in omgekeerde volgorde voorgesteld; het begint bij het gevolg en eindigt bij de oorzaak:
  - de gezaghebbende verkondiging van het evangelie;
  - horen;
  - geloven (met het hart);
  - Christus aanroepen (belijden met de mond);
  - behoudenis (verlossing of rechtvaardiging).
- Degenen die bedoeld worden, zijn in eerste instantie de Joden (“zij... zij... zij...”) (9:3-5,31-33; 10:1-3,19,21; 11:1). Maar in tweede instantie wordt iedereen bedoeld. Iedereen moet worstelen met de vraag wat hij of zij doet met hetgeen hij of zij hoort. “Wie naar u hoort, hoort naar Mij; en wie u verwerpt, verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, verwerpt hem die Mij gezonden heeft” (Lucas 10:16).
- Ook de verkondiger moet weten dat God hem geroepen en gezonden heeft om te verkondigen. Degene die God niet geroepen heeft te verkondigen, moet Jeremia 23:9-32 lezen.

De verkondiger van het evangelie (10:15b)

Paulus haalt Jesaja 52:7 aan, waar de profeet de blijdschap beschrijft van de ballingen in Babylon wanneer zij het goede nieuws horen over een aanstaande verlossing uit de ballingschap. De blijdschap heeft ook te maken met het feit dat God zijn gunst bewijst door hen de blijde boodschap te brengen.

Degenen die gehoor geven aan de verkondiging (10:16)

Hoewel Gods blijde boodschap aan het natuurlijke volk van Israël verkondigd werd, hebben niet alle Israëlieten gehoor gegeven aan de boodschap. Paulus geeft hier een te lage opgave, want in feite was het een meerderheid van de Israëlieten die geen gehoor gaven aan de blijde boodschap (9:27; 10:21; cf. Jesaja 53:1; 1 Korintiërs 10:5).

De samenvattende conclusie (10:17)

De vermaning en waarschuwing om “gehoor te geven” komt heel veel voor in de Bijbel (Matteüs 11:15; 13:9,43; Lucas 8:8,18; 14:35; Openbaring 2:7,11,17,29; 3:6,13,22; 13:9).

Israël heeft Gods Woord gehoord (19:18)

Wat gezegd wordt over de verkondiging van de sterren, is ook van toepassing op de verkondiging van Gods Woord (het evangelie) (Psalm 19). Reeds in de dagen van Christus en de apostelen verspreidde het evangelie zich heel snel over de aarde (15:22-24; Filippenzen 1:12-13; Kolossenzen 1:6; Johannes 12:19; Handelingen 2:41,47; 4:4; 17:6).

Israël heeft ook Gods woord begrepen (10:19)

- De vraag is of de Israëlieten het evangelie, hoewel zij het gehoord hadden, wel begrepen hebben. Want indien niet, dan zou Israël niet verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor zijn ongeloof.
- Het antwoord in de Bijbel is duidelijk! Israël heeft niet alleen het evangelie gehoord, maar ook begrepen. Het was niet hun onkunde, maar hun onwil dat verantwoordelijk was voor hun ongeloof. Israël had

voldoende kennis en begrip ontvangen over de weg van verlossing om ten volle verantwoordelijk gehouden te worden voor hun ongelooft.

- Paulus haalt Mozes in Deuteronomium 32:21b aan. Omdat Israël God met hun afgoden gekrenkt had, zal God Israël vervuilen voor “wat geen natie is” – voor een groot groep mensen die uit verschillende volken afkomstig zijn. De voorrechten die vroeger aan Israël gegeven werden, worden nu gegeven aan “wat geen volk is”. Reeds Jezus waarschuwde Israël dat de wijngaard van haar weggenomen zou worden en aan een volk gegeven zou worden die de vruchten daarvan zouden opbrengen (Matteüs 21:42-44; 8:11-12). En Paulus en Barnabas zeiden dat het evangelie eerst aan de Joden werd verkondigd, maar dat de Joden het evangelie verstoten hebben en het eeuwige leven niet waardig gekeurd hadden. Daarom hebben de apostelen zich gewend tot de niet-Joden (heidenen). De bevoorrechte positie die eens uit genade aan Israël gegeven werd, wordt nu gegeven aan de niet-Joden (heidenen), die door de Joden werden veracht (Handelingen 13:46-48).

Israël wordt gepasseerd als gevolg van haar ongehoorzaamheid en tegenspraak (10:20-21)

- Joden zijn geschokt als zij horen dat de profeet Jesaja reeds waarschuwde dat God gevonden werd door wie Hem niet zochten en dat God geopenbaard werd aan wie naar Hem niet vroegen (Jesaja 65:1).
- Dit benadrukt nog eens dat Israël en niemand anders een natuurlijke aanspraak op God kan maken. God heeft het soevereine recht om te verlossen wie Hij wil! De niet-Joden waren zo verblind in hun verstand en duister in hun hart dat zij nooit naar God zochten. Maar door het horen van het evangelie heeft God Zich laten vinden door de niet-Joden! Maar de Joden die zo'n lange tijd mochten genieten van Gods voorrechten (cf. 9:4-5) en tot wie God zo lang zijn handen van genade heeft uitgestrekt, bleven ongehoorzaam en spraken God steeds weer tegen (Jesaja 65:2). Het natuurlijke volk van Israël is dus volkomen verantwoordelijk voor het oordeel dat God over haar uitgesproken heeft. Wanneer God dit oordeel over het natuurlijke volk van Israël uitspreekt, dan handelt God in het geheel niet willekeurig! Vergelijk deze woorden met de woorden van Jezus in Matteüs 23:37-38.

Maar er is evenveel hoop voor het natuurlijke volk van Israël als voor enig ander volk op aarde

Reeds in de nieuwtestamentische periode komen vele Joden tot geloof in Jezus Christus (1:16; 3:4,30; 4:12; 5:18-19; 7:4; 9:6,23,27,29; 10:1,11-13,16). Er is in elke eeuw “een overblijfsel” (9:27) uit het natuurlijke volk van Israël dat God bestemd heeft voor genade, behoudenis en heerlijkheid. God heeft zijn volk, dat bestaat uit de Joden die behouden zijn, toch niet verstoten (11:1)? Er is een manier waarop “gans Israël” behouden zal worden (11:26). Gods genade kan zelfs mensen die tijdelijk verhard zijn, later behouden (11:28-31).

Conclusies n.a.v. Romeinen 10

Gods soevereiniteit en onze verantwoordelijkheid (10:1)

Gods soevereine en bepalende wil (zijn verborgen raad) mag onze houding tegenover onszelf of andere mensen niet bepalen (10:1). Let op het contrast tussen Gods soevereine vrije beschikking aan de ene kant en onze verlangens en gebeden voor de verlossing van verloren mensen aan de andere kant. Romeinen 9 gaat over Gods soevereine wil met betrekking tot de eindbestemming van mensen, hetzij ten oordeel hetzij ten leven. Maar dit is alleen Gods voorrecht en handelen, niet het onze.

Onze houding ten opzichte van onszelf en andere mensen mag *niet* bepaald worden door het feit dat Gods verborgen raad wel degelijk bestaat! Gods verborgen raad mag niet leiden tot wanhoop met betrekking tot onze eigen verlossing. Ook mag het niet leiden tot het opgeven van gebed, prediking en werken van ontferming ten opzichte van de mensen die nog niet geloven! Het mag verder niet deel uitmaken van onze prediking tot de ongelovige!

Onwetendheid is geen excuus; en goede voornemens zijn geen certificaat van Gods goedkeuring (10:2-3)

De juiste kennis

Israëls ijver was zonder kennis. Door hun verkeerde ideeën misten ze Gods gerechtigheid. Gods gerechtigheid is een instelling waaraan men zich moet onderwerpen! “Gods gerechtigheid” is “de behoudenis uit genade door geloof”, waarvan het verbond met Abraham (Genesis 15:6), het verbond met Mozes (Deuteronomium 7:7-11; 9:4-7; 10:15-21; 14:2-3; 15:15; 29:29; cf. ook Exodus 20:1-2 met vers 3-17), de koningen (Psalm 32:1-5) en de profeten (Jesaja 1:18; 28:16; 53) van het Oude Testament spraken.

De juiste ijver

“IJver voor God” wordt afgemeten aan “de juiste kennis”; kennis die leidt tot godsvrucht, ter onderscheid van kennis die opblaast (cf. Efeziërs 1:17; 4:13; Filippenzen 1:9; Kolossenzen 1:9; 3:10; 1 Timoteüs 2:4; 2 Timoteüs 2:25; 3:7; cf. Titus 1:1 met 1 Korintiërs 8:1). De populaire opvatting is dat “onkunde een goed excuus is” en dat “goede voornemens een certificaat van Gods goedkeuring zijn”. De Bijbel maakt echter duidelijk dat het onze verantwoor-

delijkheid is om Gods woord correct te verstaan en ons daaraan te onderwerpen! Augustinus zei, “Beter in de goede weg te hinken, dan met alle macht van de weg af te rennen!”

In de theocratie van Israël waren werken van de wet nooit een basis voor verlossing of gerechtigheid (10:5)

De Mozaïsche wet

- Sommige uitleggers menen dat volgens de Mozaïsche wet mensen gerechtvaardigd konden worden door hun werken van (gehoorzaamheid aan) de wet. Vooral aanhangers van de zogenaamde bedelingsleer (C.I. Scofield, 1909) leren dat God mensen op verschillende wijzen rechtvaardigde. Zij verdelen de Bijbel in zeven “bedelingen” en elke bedeling relateert God door middel van een ander principe aan de mens:
  - van schepping tot zondeval: rechtvaardiging door onschuld;
  - van zondeval tot zondvloed: rechtvaardiging door het geweten;
  - van zondvloed tot Abraham: rechtvaardiging door menselijke regering;
  - van Abraham tot Mozes: rechtvaardiging door de belofte;
  - van Mozes tot Jezus: rechtvaardiging door de wet;
  - van de eerste komst tot de Wederkomst van Christus: rechtvaardiging door genade;
  - van het begin tot de einde van de 1000 jaar: rechtvaardiging door het koninkrijk.In de grond is “de rechtvaardiging door werken van de wet” een Joodse gedachte en niet een Bijbelse. Vooral in zijn brieven aan de Galaten en de Romeinen weerlegt Paulus (zelf ook een Jood) deze valse gedachte.
- Paulus haalt steeds het Oude Testament en de Mozaïsche wet aan als bewijs van “de leer van de rechtvaardiging uit genade door het geloof” (3:21-22; 4:6-8,13; 9:15-16; 10:6-8; 15:8-9; Galaten 3:10-11,17-22; 4:21-31)! Er is geen aanwijzing dat gedurende het Oude Testament “werken van de wet” de basis vormden voor verlossing, en dat dit in het Nieuwe Testament vervangen werd door “het geloof” (of zoals sommigen beweren: “geloof plus werken van gehoorzaamheid”). Christus is “het einde” van de Mozaïsche wet (niet alleen van pogingen om door middel van de Mozaïsche wet gerechtvaardigd te worden, maar ook van de wet als Gods rechtseis welke absolute en volkomen gehoorzaamheid eist als voorwaarde voor verlossing.

Het principe in Leviticus 18:5 heeft drie mogelijke toepassingen:

Het principe luidt, “De mens die ze (de wet) doet, zal daardoor leven”.

- Dit principe kan verwijzen naar gehoorzaamheid “in de staat van zondeloosheid”
Als gerechtigheid als Gods absolute rechtseis bestaat, dan moet de overeenkomstige rechtvaardiging en het hierbij horende leven ook bestaan. Paulus baseert zijn betoog in Romeinen hierop. De combinatie in Gods rechtvaardige oordeel is “zonde ⇒ veroordeling ⇒ dood”. Eveneens is de combinatie in Gods rechtvaardige rechtvaardiging (verlossing), “gerechtigheid ⇒ rechtvaardiging ⇒ leven”. God oordeelt mensen altijd op grond van waarheid en gerechtigheid. *Volmaakte* gerechtigheid moet Gods gunst uitlokken. *Volmaakte* gerechtigheid was echter alleen mogelijk vóór de zondeval; vóór Adam in zijn zondeloze toestand.
- Dit principe kan verwijzen naar gehoorzaamheid “in de staat van zonde”
Na de zondeval kan dit principe nooit meer leiden tot rechtvaardiging (Galaten 3:10; Jakobus 2:10). Na de zondeval worden alle mensen geboren in zonde (Psalm 51:7; Job 14:4) en hebben alle mensen gezondigd (Romeinen 3:23). Zolang mensen “in het vlees” zijn, onderwerpen zij zich niet aan Gods wet en kunnen zij zich niet eens daaraan onderwerpen. De natuurlijke mens kan God niet behagen (Romeinen 8:7-8). Na de zondeval blijft alleen de combinatie “zonde ⇒ veroordeling ⇒ dood” bestaan als mogelijk combinatie voor de mens!
Het principe, “De mens, die de gerechtigheid der wet doet, zal daardoor leven” (10:5) moet dus beschouwd worden als niet werkzaam en zelfs onmogelijk in de staat van zonde. De enigst mogelijke gerechtigheid die kan functioneren in deze staat, is de gerechtigheid van God door Jezus Christus (Romeinen 1:17; 3:21-22; 10:3). Het is dit contrast tussen “menselijke gerechtigheid” (wat een mens doet) en “Gods gerechtigheid” (wat God doet) wat ten grondslag ligt aan Romeinen 10:5-6. Als apostel heeft Paulus het recht om *de woorden van Leviticus 18:5 te gebruiken met een ander betekenis dan in de context van Leviticus 18:5*, namelijk als aanduiding van “het principe van werk-gerechtigheid” tegenover “het principe van geloofs-gerechtigheid”.
- Dit principe kan verwijzen naar gehoorzaamheid “in de staat van gerechtigheid”
Nadat iemand gerechtvaardigd is door Gods gerechtigheid, uit genade en door geloof alleen, is dit principe noodzakelijk en weer zeer actueel (Romeinen 6-8). “Gerechtigheid” (recht doen, heiliging) en “leven” (het nieuwe leven, het eeuwige leven) kunnen niet gescheiden worden! Het nieuwe leven is een leven van gerechtigheid in gehoorzaamheid aan Gods geboden (6:13-14,16-19,22; 8:4; 13:8-10,13). In de wedergeboren en vernieuwde staat is gehoorzaamheid de norm voor het christelijk leven. Dan gaat de combinatie “gerechtigheid ⇒ goedkeuring ⇒ leven” weer functioneren! Deze waarheid is wat Leviticus 18:5 in zijn eigen context ook leert.

De Mozaïsche wet leert “gerechtigheid door het geloof”, niet “gerechtigheid uit werken” (10:6-7)

Het is niet zo dat Paulus een gedeelte met betrekking tot “gerechtigheid uit werken” toepast op gerechtigheid door het geloof. Al gaat Deuteronomium 30:11-14 over gehoorzaamheid aan de wet, het gaat niet over rechtvaardiging door de wet! Mozes heeft het over geboden en instellingen die Israël moest gehoorzamen. Van deze geboden zegt hij, dat ze “niet te moeilijk zijn”, “niet ver weg zijn” (30:11), dat ze “volbracht kunnen worden” (30:12-14) en dat ze “zeer dichtbij zijn in hun hart en in hun mond” (30:14). De woorden van Gods verbond zijn praktisch, toegankelijk en dichtbij. Maar het is een verkeerde gevolgtrekking om deze woorden in Deuteronomium 30:11-14 “wettisch” uit te leggen als “rechtvaardiging door werken van de wet”. De woorden in Deuteronomium 30:11-14 staan juist in een “context van genade” (Deuteronomium 7:7-11; 9:4-7; 10:15-21; 14:2-3; 15:15; 29:29) (cf. Exodus 20:1-2 met vers 3-17). De betekenis van de woorden in Deuteronomium 30:11-14 is, dat “de geopenbaarde dingen voor geloof en leven” toegankelijk en dichtbij zijn. Wij behoeven niet naar de hemel op te stijgen of naar de diepten van de aarde af te dalen om de waarheid (Gods openbaring) te vinden! Omdat zij reeds geopenbaard zijn, “behoren ze ons en onze kinderen toe (Deuteronomium 29:29)! Ze zijn in het hart van de gelovigen geschreven (cf. 2:14-15) en zijn ook in hun mond – de gelovigen kunnen erover praten (10:8).

Er is geen onderscheid tussen Jood en niet-Jood (10:12)

God is één God

Hij is de God van zowel Joden als heidenen. Dezelfde principes voor verlossing gelden voor Joden en heidenen (3:28-30; 10:11-12). Er is geen onderscheid met betrekking tot zonde en veroordeling (3:9-20,23). Er is ook geen onderscheid met betrekking tot de mogelijkheid en methode van verlossing, namelijk door geloof alleen (1:16; 3:22,29-30; 4:11-12; 9:24; 10:11-13). In Romeinen 3 is “de eenheid van God” en in Romeinen 10 is “de heerschappij van Christus” de reden waarom er geen onderscheid is tussen Joden en niet-Joden.

God is onpartijdig

Op grond van zijn rechtvaardigheid en heiligheid is Hij geen aannemer des persoons (2:10-11; cf. Handelingen 10:28-29,34-36).

God is soeverein

Op basis van zijn verkiezend voornemen heeft God het voorrecht zijn genade (ontferming) te tonen aan wie hij wil en te verharden wie hij wil onder zowel Joden als heidenen (9:16-24; 11:5-10; 2 Tessalonicenzen 2:13-14; 2 Timoteüs 1:9). Niemand wordt een kind van God op grond van menselijke afstamming (9:6-9), op grond van besnijdenis (2:28-29; cf. Galaten 5:6; 6:15), op grond van goede werken (9:10-13; cf. Titus 3:5), op grond van zijn menselijke vrije wil of inspanning (9:16-18; 8:7-8; cf. Filippenzen 2:13) – maar alleen door Gods soevereine verbondsbelofte, door Gods soevereine wedergeboorte (Geestelijke besnijdenis van het hart) (2:28-29; cf. Johannes 3:3-8), door Gods soevereine uitverkiezingsplan en roeping (8:29-30,33) en door Gods soevereine ontferming (9:16,18)!

Christus alleen is de Middelaar

“Zonder Christus” en zijn volbrachte verlossingswerk zal niemand verlost worden (8:9-10; 1 Timoteüs 2:5; Johannes 6:44,65,37; 14:6; 15:5). En “in Christus” is er geen onderscheid meer tussen Jood en niet-Jood (Galaten 3:28-29; Kolossenzen 3:11-12). Christus heeft de scheidsmuur tussen Joden en niet-Joden weggebroken en heeft de gelovigen uit die twee tot “één nieuw mens” (één Lichaam) geschapen. “Het volk van God” bestaat nu uit de gelovigen uit elke stam en taal en volk en natie (Efeziërs 2:11-22; 1 Petrus 2:9-10; Openbaring 5:9).

De verantwoordelijkheid van iedere Jood en heiden is te horen en te geloven (10:14-17)

Horen

Geloven is niet mogelijk zonder dat het evangelie verkondigd wordt. Geloven is ook niet mogelijk zonder dat het evangelie binnen de reikwijdte van ons begripen komt door het te “horen”. Dit sluit niet andere mogelijkheden van communicatie van het evangelie uit. “Het woord” (10:17) dat we tegenkomen in de evangelieverkondiging is het woord dat Christus spreekt (Johannes 3:34; 5:47; 6:63,68; 12:47-48; 17:8; Handelingen 5:20; Efeziërs 5:26; 6:17; 1 Petrus 1:25)! “Van Wie (niet: over Wie) zij gehoord hebben” (10:14) impliceert dat Christus Zelf spreekt in de evangelieverkondiging! Het geloof is dus een persoonlijke ontmoeting met de woorden van Christus zelf in de evangelieboodschap! De meerderheid van de Joden heeft “niet aan het evangelie gehoor gegeven” (10:16). In de oorspronkelijke tekst betekent “gehoor geven”: “gehoorzamen”, “zich onderwerpen aan”. Dus “horen” is niet hetzelfde als “gehoor geven aan” en “zich onderwerpen aan Christus’ woord”!

Geloven

Het geloof is Christus “vertrouwen” en zich “toewijden” aan Christus. Dat betekent dat het aanroepen van Christus tegelijk een “opgeven” is van alle andere dingen of mensen waarop men zijn vertrouwen stelde.

Het tekortschieten van Israël (10:18-21)

Israël heeft het evangelie gehoord (10:18)

Hoewel zij het evangelie gehoord hebben, hebben zij daaraan geen gehoor gegeven. De universele verkondiging van het evangelie wordt gestaafd met een aanhaling uit Psalm 19. Psalm 19:1-6 spreekt over “de algemene openbaring”, maar Psalm 19:7-14 over “de bijzondere openbaring”! Deze twee facetten van Gods openbaring zijn onafscheidelijk (Handelingen 17:24-31). Terwijl de algemene openbaring altijd al zonder onderscheid verkondigd werd (en nog steeds verkondigd wordt), wordt nu ook de bijzondere openbaring overal verkondigd (niet alleen aan de Joden, maar ook aan de niet-Joden)! De bijzondere openbaring in Christus volgt nu, na de eerste komst van Christus, het patroon van de algemene openbaring!

Niemand kan dus volhouden dat Israël niet gehoord heeft! De Joden hebben de boodschap van Gods genade en geloof gehoord in de Mozaïsche wet (Genesis 15:6; Deuteronomium 30:11-14), in de verkondiging van het evangelie door Christus Zelf en door de apostelen in heel Judea, Galilea, Samaria en in alle landen waar Joden woonden (Handelingen 1:8; 8:1 en 11:19).

Israël kende Gods plan met betrekking tot de niet-Joodse volken (10:19-20)

Het lied van Mozes “Zij verwekten mij tot na-ijver door wat geen god is, zij krenkten mij met hun ijdelheden” (Deuteronomium 32:21) staat in de context van Gods verwijten aan Israël voor hun ontrouw en goddeloosheid. Paulus schrijft in dezelfde context. Mozes zelf was “de eerste” die waarschuwde dat God een heidens volk zou gebruiken om Israël na-ijverig en toornig te maken. Het aanhalen van “Mozes” als bewijs sprak de Joden het meest aan (Lucas 16:29-31; Johannes 5:45-47). Dus een niet-Joods (heidens) volk zou de erfgenaam worden van het genadeverbond dat Israël versmaadde. Dit wijst reeds op de verkondiging van het evangelie aan andere volken (1 Petrus 2:9-10). Ook Jezus waarschuwde de Joden dat het koninkrijk van God van Israël weggenomen zou worden en aan een volk gegeven zou worden dat de vruchten daarvan opbrengt (Matteüs 8:11-12; 21:43)! De profetie van Jesaja (Jesaja 65:1-2) is “gewaagd en onbeschaamd” omdat het openlijk en duidelijk voorspelt, dat de niet-Joden (heidenen) in Gods verbond opgenomen zouden worden. Vergelijk Romeinen 9:30-32 met Romeinen 10:19-20. God zal zich aan de niet-Joden (heidenen) openbaren. Hij zal zich laten vinden door de niet-Joden (heidenen). Een hij zal de niet-Joden (heidenen) rechtvaardigen door het geloof!